

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/47/2018
Identifikačné číslo spisu: 5916204935
Dátum vydania rozhodnutia: 26.06.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Janka Cisárová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5916204935.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu B., bývajúceho v Q., zastúpeného JUDr. Petrom Harakálym, advokátom so sídlom v Košiciach, Mlynská 28, proti žalovanej MAKS -D, s.r.o., so sídlom v Novákoch, M. R. Štefánika 1, IČO: 36 332 534, o náhradu škody z ublíženia na zdraví, vedenom na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 2 C 117/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 5. októbra 2017 sp. zn. 9 Co 148/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Ružomberok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 30. januára 2017 č. k. 2 C 117/2016-114 žalobu, ktorou sa žalobca voči žalovanej domáhal zaplata náhrady za bolesť v sume 19 100 € spolu s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 7. januára 2011 až do zaplata náhrady za sťaženie spoločenského uplata v sume 58 636 € spolu s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 7. januára 2013 do zaplata náhrady za sťaženie spoločenského uplata v sume 29 318 € a náhrady trov konania zamietol. Rozhodol tiež o náhrade trov konania. Súd prvej inštancie ako dôvodnú vyhodnotil námietku premlčania vznesenú zo strany žalovanej. Vychádzal zo zistenia, že posudky o bolesti a sťažení spoločenského uplata boli žalobcovi vystavené 25. júla 2012, resp. 30. júla 2012 a že žalobca si svoje nároky uplatnil u žalovaného 7. decembra 2012. Na základe uvedeného vyvodil záver o tom, že najneskôr 7. decembra 2012 mal žalobca vedomosť o škode, ako aj o tom, kto za ňu zodpovedá, pričom žalobu na súde podal až 10. októbra 2016, kedy už márne uplynula premlčacia doba podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Konštatoval, že podanie tejto žaloby súviselo s konaním sp. zn. 7 C 19/2013 vedenom na Okresnom súde Ružomberok a bolo vyvolané tým, že v označenom konaní súd nepripustil zmenu žaloby. V tejto súvislosti uviedol, že toto konanie bolo 9. decembra 2014 podľa § 110 O.s.p. prerušené a žalobca, ani žalovaný do jedného roka od prerušenia konania návrh na pokračovanie nepodal. Pasivita žalobcu mala za následok to, že súd ustálil, že v konaní riadne nepokračoval a dôsledkom tohto nekonania bola skutočnosť, že musel opätovne podať na súd rovnakú žalobu ako podal v roku 2013. Odmietol argument, že by na spočítanie premlčacej doby malo

vplyv konanie vedené tamojším súdom pod sp. zn. 3 Cpr 2/2014, kde sa žalobca domáhal určenia, že obsah a podmienky dodávateľskej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanou zodpovedajú pracovnoprávnemu vzťahu a že úraz, ktorý sa mu stal 20. novembra 2010 počas výkonu práce, je pracovným úrazom, za ktorý žalovaná zodpovedá v rozsahu 100 % s poukazom na to, že toto konanie bolo odvodené od konania sp. zn. 7 C 19/2013. Dodal, že ani v súvislosti s uplatnením jeho nárokov na úrazovú rentu v Sociálnej poisťovni nemožno v žiadnom prípade hovoriť o spočívaní premlčacej doby, pretože aj toto konanie bolo prerušené z dôvodu začatia konania o predbežnej otázke, ktorým podľa rozhodnutia poisťovne bolo konanie pod sp. zn. 7 C 19/2013. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 C.s.p. vzhľadom na plný úspech žalovanej v konaní.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 5. októbra 2017 sp. zn. 9 Co 148/2017 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C.s.p.; vo výroku o náhrade trov konania rozhodnutie zmenil tak, že žalovanej nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi nepriznal. Zároveň rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. Stotožnil sa so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie; osvojil si aj dôvody napadnutého rozhodnutia. Dospel k zhodnému záveru ako súd prvej inštancie, že premlčacia doba v období od podania žaloby 6. februára 2013 do 9. decembra 2015 podľa § 112 OZ nespočívala a jej plynutie pokračovalo tak, ako by k podaniu žaloby ani nebolo došlo (týka sa konania vedeného na tamojšom súde pod sp. zn. 7 C 19/2013, pozn. dovolacieho súdu). V ďalšom dodal, že predpokladom spočívania premlčacej doby je, že veriteľ v začatom konaní riadne pokračuje, t. j. pokračuje v konaní tom istom a uviedol, že je viac ako zrejmé, že aj keď v konaní 3 Cpr 2/2014 a 2 C 117/2016 sú tie isté strany, neuplatňuje sa v nich ten istý nárok z rovnakých dôvodov. V konaní 3 Cpr 2/2014 sa žalobca domáhal určenia, že medzi stranami sa jedná o pracovnoprávny vzťah a že jeho úraz je pracovným úrazom a konanie 2 C 117/2016 je konanie o plnenie, v ktorom žalobca vystupuje ako samostatne zárobkovo činná osoba (podnikateľ) a konanie pred Sociálnou poisťovňou nie je konaním pred súdom, pričom v ňom žalobca vystupuje ako jediný účastník a uplatňuje si nárok z verejného práva. Z uvedených dôvodov argumenty žalobcu, že riadne pokračovanie v konaní je nutné hodnotiť s ohľadom na špecifické okolnosti konkrétneho prípadu a aktivity v iných konaniach, posúdil ako irelevantné. Vo vzťahu k zmeňujúcemu výroku o náhrade trov konania a odvolacieho konania uviedol, že postupoval podľa § 257 C.s.p.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, a to v časti výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 421 písm. b/ C.s.p. Namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu (rovnako rozhodnutie súdu prvej inštancie) je vecne aj právne nesprávne. Nepovažoval za správny postup odvolacieho súdu, keď aplikoval maximálne zužujúci výklad ustanovenia § 112 OZ a prihliadal len na postup žalobcu v jedinom konkrétnom súdnom konaní bez zohľadnenia špecifickej situácie žalobcu. Podľa jeho názoru špecifické okolnosti prípadu nie je možné hodnotiť, že žalobca nepostupoval v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 19/2013 riadne, a to minimálne v období od podania žaloby dňa 6. februára 2012 do 9. decembra 2015, kedy uplynula ročná lehota na podanie návrhu na pokračovanie v konaní podľa § 110 ods. 3 druhá veta O.s.p. Poukazoval najmä na to, že pre posúdenie nárokov žalobcu na náhradu škody bolo logicky nevyhnutné v prvom rade posúdiť, aký druh právneho vzťahu v čase úrazu existoval medzi žalobcom a žalovaným a či v danom prípade sa nejednalo o pracovný úraz. Až na základe výsledku konania vedeného pod sp. zn. 3 Cpr 2/2014 mohol súd posúdiť návrh žalobcu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 19/2013, resp. až na základe výsledku tohto konania mohla Sociálna poisťovňa posúdiť, či riadne prejedná nároky žalobcu na náhradu škody, a preto z uvedeného dôvodu celú procesnú aktivitu smeroval ku konaniu vedeného pod sp. zn. 3 Cpr 2/2014. Mal za to, že spôsob jeho konania nebol v rozpore s riadnym pokračovaním v konaní. V uvedenej súvislosti poukázal na judikát uverejnený pod R 32/1978 v zmysle ktorého v začatom konaní riadne pokračuje aj ten účastník súdneho konania, ktorý súčinnosť so súdom v konaní sám nevyvíja, svojimi úkonmi však nebráni priebehu konania a jeho skončeniu rozhodnutím vo veci. Z týchto dôvodov žiadal rozsudok odvolacieho súdu zmeniť tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu za bolesť v sume 19 100 € spolu s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 7. januára 2011 až do zaplatenia, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 58 636 € spolu s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 7. januára 2013 do zaplatenia, a

zvýšenú náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 29 318 €; zároveň žiadal priznať náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, odvolacím súdom a dovolacím súdom.

4. Žalovaná sa k dovolaniu písomne nevyjadрила.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.), dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

7. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 432 ods. 2 C.s.p. nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či táto otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 podľa písm. b/ C.s.p.).

8. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 C.s.p. rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom v dovolaní. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C.s.p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, či a ako dovolateľ v dovolaní argumentačne zdôvodnil, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia ním vymedzenej právnej otázky. V danom prípade odôvodnil dovolateľ prípustnosť dovolania uplatnenú v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. tým, že právna otázka, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Touto otázkou je podľa obsahu dovolania otázka, či špecifické okolnosti daného prípadu a procesná aktivita žalobcu vo viacerých konaniach, ktorú vyvíjal vzhľadom na komplikovanejšie právne súvislosti a okolnosti, za ktorých došlo ku škode má vplyv na beh premlčacej doby podľa § 106 OZ. Takto vymedzená otázka je úzko spätá so zastavením (spočívaním) premlčacej doby o uplatnenom nároku na náhradu škody podľa § 112 OZ, a preto dovolací súd podľa obsahu mal za to, že práve v tejto otázke dovolateľ namieta nesprávne právne posúdenie odvolacím súdom. Vo vzťahu k tejto právnej otázke dovolateľ na jednej strane tvrdil, že v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená, zároveň však v dovolaní poukázal na také rozhodnutie dovolacieho súdu, ktoré s riešením dotknutej otázky priamo súvisí, a to judikát R 32/1978. Z uvedeného je zrejmé, že na to, aby dovolací súd pristúpil k vecnému prejednávaniu dovolania nebol v danom prípade splnený predpoklad jeho prípustnosti v zmysle uplatneného dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., pretože dovolateľ svoje tvrdenie o tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená sám spochybnil. Nešlo teda o právnu otázku, ktorá by v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, ale o otázku riešenú ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd neodklonil.

9. Ak uplatní veriteľ právo na príslušnom orgáne v čase stanovenom právnym predpisom (v premlčacej dobe) dlžník nemôže úspešne voči nemu namietať premlčanie práva. V dôsledku uplatnenia práv premlčacia doba neplynie, a to po celú dobu, po ktorú konanie trvá. Po celú dobu trvania konania sa premlčanie neskončí za predpokladu, že veriteľ v začatom konaní riadne pokračuje (§ 112 OZ).

10. Občiansky zákonník v ustanovení § 112 OZ upravuje zastavenie (spočívanie) premlčania iba v tom

prípade, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatí konaní riadne pokračuje. Za uplatnenie práva, ktorého cieľom je zachovanie premlčacej doby, je treba považovať len taký úkon oprávneného, ktorý smeruje k tomu, aby bolo rozhodnuté o existencii daného práva. V konaní riadne pokračuje účastník vtedy, ak nebráni svojimi procesnými úkonmi jeho náležitému priebehu tak, aby toto konanie mohlo skončiť meritórnym rozhodnutím. Podľa právnej úpravy účinnnej do 30. júna 2016 súdna prax ustálila sa v názore, že v prípade, ak účastník vzal žalobu späť alebo v konaní prerušenom podľa ustanovenia § 110 O.s.p., prípadne iným obdobným úkonom alebo nečinnosťou napriek výzve spôsobil, že konanie nemohlo skončiť rozhodnutím veci nastáva stav, ako keby ku konaniu vôbec nedošlo (porovnaj rozhodnutia sp. zn. 4 Cz 8/78, sp. zn. 2 Cdo 9/1999, sp. zn. 3 MCdo 12/2005).

11. Najvyšší súd aj v tomto prípade zastáva - vo výsledku ako odvolací súd - súladný názor s tým, že právo na náhradu škody z ublíženia na zdraví sa premlčalo, k spočívaniu premlčacej doby v danom prípade nedošlo. Odvolací súd správne v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že predpokladom spočívania premlčacej doby je, že veriteľ v začatí konaní riadne pokračuje, t. j. pokračuje v konaní tom istom. V prejednávanej veci zo spisu je zrejmé že konanie sp. zn. 3 Cpr 2/2014, konanie pred iným orgánom a konanie sp. zn. 2 C 117/2016 nie sú tými istými konaniami, neuplatňuje sa v nich ten istý nárok z rovnakých dôvodov. Okolnosti konkrétneho prípadu, na ktoré dovolateľ poukazoval v dovolaní, sú bez vplyvu na riadne pokračovanie v konaní. Pokiaľ odklon právnych záverov odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu žalobca odôvodňuje poukazom na stanovisko súdnej praxe R 32/1978, v zmysle ktorého v začatí konaní riadne pokračuje aj ten účastník súdneho konania, ktorý súčasnosť so súdom v konaní sám nevyvíja, svojimi úkonmi však nebráni priebehu konania a jeho skončeniu vo veci, robí tak neopodstatnene. V danom prípade najvyšší súd riešil otázku spočívania premlčacej doby (§ 112 OZ) a to vo vzťahu ku konaniu o zaplatenie 1 176,04 Kčs. Uvedené rozhodnutie vychádzalo z toho, že žalobca uplatnil svoje právo na súde v premlčacej dobe a na výzvu súdu alebo upozornenie nereagoval, nemožno preto nenahlasovanie novej adresy žalovaného v priebehu konania posudzovať ako nenáležité pokračovanie v súdnom konaní, lebo nejde o také opomenutie, ktoré by bránilo priebehu sporu, takže by nemohol skončiť rozhodnutím súdu vo veci, preto pokiaľ konanie trvalo, premlčanie sa nemohlo skončiť. Nemožno hovoriť o odklone od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ak sa odvolací súd pri posúdení predmetnej otázky spravoval ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

12. So zreteľom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania nevyplýva z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p.

13. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.